

[Per Federspiel.]

nordiske land kan deltage i de europæiske markedsdannelse.

Det er jo ikke gjort nemmere ved den form, hvorunder denne sammenslutning sker. At den ikke har kunnet ske ved Finlands direkte indtræden i EFTA, er der ganske klart gjort rede for i den højtærede udenrigsministers fremsættelse; man har i stedet valgt at danne en ny organisation, et nyt frihandelsområde med 2 medlemmer: EFTA på den ene side og Finland på den anden side. Det kan der naturligvis ikke indvendes noget imod, hvis det ikke giver anledning til et nyt og besværligt embedsapparat og sætter Parkinsons lov i gang på en ny og uventet måde.

Der er imidlertid en anden ting at bemærke ved denne specielle ordning, der jo først har kunnet komme i gang, efter at Sovjetunionen med sit nære forhold til Finland tillige har fundet en løsning på de problemer, der rejser sig ved Finlands nære tilknytning til det vesteuropæiske område; jeg sigter her til den finsk-sovjetiske toldaftale af 24. november 1960. Detaljerne i denne aftale er ikke oplyst, men så vidt jeg kan se, må det vel dreje sig om dette, at Finland indtræder i en slags dobbelt frihandelsområde, på den ene side i et frihandelsområde sammen med EFTA-landene, på den anden side i et frihandelsområde med Sovjetunionen, uden at EFTA og Sovjetunionen derved kommer i direkte forbindelse med hinanden, og jeg ville i og for sig være glad, hvis den højtærede udenrigsminister kunne redegøre en lille smule nærmere herfor.

Øjeblikkeligt kan der vel ikke være nogen større risiko for, at det såkaldte gennemtræksproblem kan opstå for Finlands vedkommende, med andre ord at sovjetiske varer sniger sig ind i Finland til forarbejdning og derved giver anledning til en uforudset og uventet konkurrence for den finske industri inden for det øvrige EFTA-område. Men det er vist vanskeligt at se, hvorledes dette på længere sigt vil kunne undgås. Jeg ved ikke, hvilke tanker man inden for EFTA-landene har gjort sig i så henseende. Personlig er jeg af den opfattelse, at det er et mindre problem, men dog et problem, man skal være opmærksom på.

Dernæst vil jeg gerne sige, at der jo i

de indledende forhandlinger om Finlands indtræden i EFTA under den ene eller den anden form rejste sig det spørgsmål, om denne ville medføre andre konsekvenser end de rent økonomiske. Den højtærede udenrigsminister var inde på dette spørgsmål i sin fremsættelse, hvor han til slut nævnte, at vigtigere end de rent handelspolitiske forhold er den politiske vurdering, som må anlægges på Finlands tilknytning til EFTA-kredsen. Jeg er helt enig i den positive bedømmelse, som her er anlagt, at nu er Finland på en snævrere måde knyttet til de vesteuropæiske landes kreds. Men det var i og for sig ikke den politiske vurdering, der blev anlagt i sin tid. Da var spørgsmålet mere, hvorvidt Finlands tilknytning til EFTA ville begrænse EFTA-landenes handlefrihed, navnlig i forholdet til de seks, men i øvrigt i forholdet til en videre europæisk eller eventuel europæisk-nordamerikansk økonomisk sammenslutning, og da kan det ikke nægtes, at billedet i dag er anderledes, end det tegnede sig, da disse forhandlinger indledtes. Dengang lå det ganske klart, at man havde de to markedsdannelse over for hinanden som delvis konkurrerende og med en vis nostalgisk trang til at søge sammen, uden at der i og for sig var nogen som helst mulighed for at se, hvordan denne sammenslutning skulle ske, efter at man fra begge sider havde måttet erkende, at planen om et stort, generelt europæisk frihandelsområde ikke lod sig gennemføre.

I dag foreligger der en anden situation; i dag foreligger der en bevægelse henimod en ny form for tilnærmelse, en bevægelse, der måske ikke er helt uden inspiration fra amerikansk side, efter at Amerika er trådt stærkt ind i billedet gennem dannelsen af den nye samarbejdsorganisation, og som måske er understreget ved de samtaler, man fra dagspressen ved har fundet sted mellem præsident Kennedy og den britiske statsminister, Macmillan. Dette understreger en bevægelse, man i lang tid har kunnet iagttage i England, og som sidst under Europarådets rådgivende forsamlings møde i Strasbourg blev bekræftet både fra engelsk konservativ side og fra engelsk socialdemokratisk side, nemlig at der i dag i England er et stærkt ryk hen imod en imødekommenhed over for den politik,